

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1998

I. Πεπραγμένα ἐντὸς Κέντρου

A. Ἐκδοτικά προγράμματα

1. Ἐπιτομὲς ἐγγράφων τοῦ Βρεταννικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, F.O. 32/Greece.

Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Ἐλένη Μπελιᾶ ἀσχολήθηκε μὲ τὶς διορθώσεις τυπογραφικῶν δοκιμῶν καὶ γενικώτερα μὲ τὴν ὅλη ἐπιμέλεια τοῦ τόμου Δ' τῶν Ἐπιτομῶν. Ἡ ἀπεσπασμένη ἀπὸ τὴ Μ.Ε. στὸ Κέντρο κ. Ἐλισάβετ Κοντογιώργη ἀσχολήθηκε εἰδικώτερα μὲ τὶς διορθώσεις τῶν τυπογραφικῶν δοκιμῶν τῶν εὑρετηρίων τοῦ τόμου. Ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμου ὀλοκληρώθηκε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1998, ὅποτε καὶ τὸ ἔργο παραδόθηκε στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν.

2. Ἀρχεῖο Ἰωάννου Κωλέττη.

Στὸ πρόγραμμα αὐτὸ συνεργάζονται οἱ ἐρευνητὲς τοῦ Κέντρου Ἀριστ. Στεργέλλης καὶ Σωτ. Ριζᾶς γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ τόμου Β' τοῦ Ἀρχείου Ἰω. Κωλέττη. Ὁ πρῶτος συνέχισε τὴν ἐπεξεργασία τῆς ὕλης ποὺ θὰ περιληφθῆ στὸν τόμο αὐτό, εἰδικώτερα δὲ ἀσχολήθηκε μὲ τὴ σύνταξη ἐπιτομῶν ἐγγράφων ἀπὸ τοὺς φακέλους τοῦ Τοσιτσείου μὲ ἀρ. 4-11 καὶ τοῦ ἀρχείου Βλαχογιάννη μὲ ἀρ. 233. Ὁ δεῦτερος ἀσχολήθηκε μὲ τὴ σύνταξη ἐπιτομῶν ἐγγράφων τοῦ ἰδίου ἀρχείου (Φάκελοι ἀρχείου Βλαχογιάννη ἀρ. 234, καὶ Τοσιτσείου ἀρ. 12, 13, 14).

3. Περιγραφικὸς κατάλογος τῆς σειρᾶς F.O. 78/97-221 τῶν βρεταννικῶν ἀρχείων.

Ἡ Ἐρευνήτρια κ. Ἐλένη Γαρδῖκα Κατσιαδάκη ὀλοκλήρωσε τὴν ὀριστικὴ ἀναθεώρηση τῶν περιλήψεων τῶν τόμων τῆς σειρᾶς F.O. 78/187 καὶ 197-204. Ἡ ἀπεσπασμένη ἀπὸ τὴ Μ.Ε. στὸ Κέντρο κ. Ἐλισάβετ Κοντογιώργη εἰσήγαγε στὸν Η/Υ περιλήψεις ἐγγράφων τῶν τόμων F.O. 78/191-197 καὶ ἐπεξεργάσθηκε περιλήψεις ἐγγράφων τῶν τόμων F.O. 78/191-194.

4. Χρονολόγιο τῶν γεγονότων πού ἀφοροῦν τὴν Ἑλλάδα (15.8.1940 - 12.10.1944) ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τοῦ Βρετανικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν (F.O. 371).

Ἡ Ἐρευνήτρια κ. Μαρία Σπηλιωτοπούλου συνέχισε τὸ πρόγραμμα μὲ τὸ ὁποῖο δημιουργεῖται βάση δεδομένων μὲ τὴν ἐγγραφή στὸν Η/Υ τῶν γεγονότων πού ἀφοροῦν στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ ἔτη 1940-1944 καὶ συγχρόνως τῶν λέξεων-κλειδιῶν κάθε ἐγγραφῆς. Ἔχει ὀλοκληρωθεῖ ἡ ἀποδελτίωση καὶ καταλογογράφηση τῶν γεγονότων τῶν ἐτῶν 1941-1943.

5. Ἑπτανησιακὴ Προσωπογραφία 19ος-20ὸς αἰ.

Στὸ πρόγραμμα ἐργάσθησαν ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου κ. Ἑλένη Γαρδίκια-Κατσιαδάκη, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ ὑπεύθυνη τοῦ προγράμματος, ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Ἑλένη Μπελιᾶ καὶ οἱ ἐρευνητὲς Κάλλια Καλλιατάκη-Μερτικοπούλου καὶ Εὐθ. Σουλογιάννης. Ἡ κ. Κατσιαδάκη ἐπεξεργάσθηκε τοὺς ἐπὶ μέρους κανονισμοὺς τῆς Προσωπογραφίας καὶ ἄρχισε τὴ σύνταξη τοῦ ἀρχικοῦ καταλόγου προσώπων, ἡ ὁποία ἔχει συμπληρωθεῖ κατὰ τὰ 3/4. Ἡ κ. Μπελιᾶ συνεργάσθηκε μὲ τὴν κ. Κατσιαδάκη στὸ σχεδιασμὸ τοῦ προγράμματος τῆς Προσωπογραφίας, ἰδιαιτέρα σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀναζήτηση πηγῶν καὶ τὴν ἐπισημάνση βιογραφικῶν στοιχείων. Ἡ Ἐρευνήτρια κ. Καλλιατάκη-Μερτικοπούλου ἀποδελτίωσε βιογραφικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τοπικὲς ἱστορίες, καὶ ὁ Ἐρευνητὴς κ. Σουλογιάννης ἀποδελτίωσε βιβλιογραφικὰ στοιχεῖα γιὰ ἄτομα ἐπτανησιακῆς καταγωγῆς πού ἔζησαν καὶ ἔδρασαν στὴ διασπορά, καὶ συγκεκριμένα στὴν Αἴγυπτο, τὸ Σουδάν καὶ τὴν Αἰθιοπία. Στὸ ἴδιο πρόγραμμα, καὶ εἰδικώτερα στὴν καταγραφή προσώπων κυρίως ἀπὸ βιογραφικὰ λεξικά ἐργάσθησαν ἐπίσης οἱ Ἰκάρως Μαντούβαλος, Εὐτυχία Νικολοῦ καὶ Κλημεντίνη Χονταλίδου, φοιτητὲς τοῦ προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ ἐθελοντικά ἡ φοιτήτρια τοῦ ἰδίου Τμήματος Γωγῶ Νέλλα. Ἀπὸ τὴν ἐργασία τῶν φοιτητῶν προέκυψαν 3.050 ἔγγραφες προσώπων ἐπτανησιακῆς καταγωγῆς στὸν Η/Υ.

B. Πρόγραμμα Βιβλιογραφίας

Συνεχίσθηκε ἡ ἐργασία γιὰ τὴν προώθηση τῆς Ἱστορικῆς Βιβλιογραφίας ἀπὸ τὸ 1800 καὶ ἐξῆς μὲ σύνταξη δελτίων κατὰ συγγραφεῖς καὶ εὐρετηρίαση τῶν δημοσιευμάτων ἀπὸ ἀποψη ὀνοματολογική, πραγματολογική καὶ χρονολογική. Στὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἐργάσθηκε ἐθελοντικά ὁ συνταξιούχος Συντάκτης κ. Π. Μάτσης. Ἐβιβλιογραφήθηκαν 60 δημοσιεύματα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου. Ἀπὸ τὴν ὅλη βιβλιογράφηση προέκυψαν συνολικά 2.260 δελτία (260 βασικά καὶ 2.000 καθ' ἕλην). Τὰ δημοσιεύματα ἐβιβλιογραφήθηκαν καὶ κατὰ τὸν Κανονισμὸ Δελτιοκαταλόγου. Προέκυψαν 2.260 δελτία.

Γ. Έκδοση περιοδικού του Κέντρου

Έξεδόθη περιοδικό του Κέντρου με τίτλο «Δελτίο του Κέντρου Έρευνας τῆς Ἱστορίας του Νεωτέρου Ἑλληνισμού», τόμος πρώτος Μνήμη Ἐλευθερίου Πρεβελάκη, Ἀθήνα 1998.

Ὁ τόμος, ὁ ὁποῖος ἐξεδόθη με τὴν ἐπιμέλεια τῆς Διευθύντριας τοῦ Κέντρου κ. Ἐλένης Μπελιᾶ, ἀφιερώνεται στὴ μνήμη ἐνὸς ἀπὸ τοὺς σημαντικωτέρους Ἑλληνες ἱστορικούς, τοῦ Ἐλευθερίου Πρεβελάκη, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ διάστημα 1962-1980 διετέλεσε Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου καὶ τὸ ὀργάνωσε ὡς κέντρο τεκμηρίωσης. Στὸν τόμο, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ 366 σελίδες, δημοσιεύονται 16 μελέτες, οἱ ὁποῖες καλύπτουν ὅλο τὸ φάσμα τῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐρευνητικοῦ προγραμματισμοῦ τοῦ Κέντρου καὶ τὰ ἀντικείμενά τους ἐκτείνονται χρονικὰ στὸ 19ο καὶ τὸν 20ὸ αἰῶνα. Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κέντρου με μελέτες στὸν τόμο διαγράφεται ὡς ἐξῆς: Ἐλένη Γαρδῖκα Κατσιαδάκη «Σχεδιασμός Προγράμματος Νεοελληνικῆς Προσωπογραφίας 19ου-20οῦ αἰ. Ἑπτανησιακὴ Προσωπογραφία», Ἐλένη Μπελιᾶ «Τὰ Ζαρίφεια Διδασκαλεῖα Φιλιππουπόλεως», Σωτ. Ριζᾶς «Ἡ διαμόρφωση τῆς βρετανικῆς πολιτικῆς στὸ Κυπριακὸ (1940-1946)», Εὐθ. Σουλογιάννης «Σύνδεσμος Ἑλλήνων Δημοκρατικῶν Αἰγύπτου (ΣΕΔΑ). Μιὰ ἄγνωστη ὀργάνωση (1945-1946)», Μαρία Σπηλιωτοπούλου «Ἡμερολόγια πολέμου. Γιώργος Σπηλιωτόπουλος - Μῆτσος Καραντζᾶς, 1947-1948», Ἀριστ. Στεργέλλης «Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῶν Φιλελευθέρων σωμάτων τῆς Κωνσταντινούπολης. Πατριαρχεῖο καὶ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος». Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐρευνητριάς τοῦ Κέντρου κ. Κάλλιας Καλλιματάκη-Μερτικοπούλου με θέμα «Τὸ λόγιο Ἡράκλειο 1850-1880» ὑπερέβη σὲ ἔκταση καὶ περιεχόμενο τὰ ὅρια ἐνὸς ἀρθροῦ· θὰ δημοσιευθεῖ αὐτοτελῶς στὴ σειρά δημοσιευμάτων τῆς Ἐταιρείας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν. Πλὴν τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κέντρου στὸν τόμο συμμετέχουν με μελέτες τους ἢ ἀπεσπασμένη ἀπὸ τὴ Μ.Ε. στὸ Κέντρο κ. Ἐλισάβετ Κοντογιώργη «Ὁ Κωνσταντῖνος Ἀμαντος καὶ οἱ ἀπόψεις του γιὰ τὴ σημασία καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμό τῆς ὑπαίθρου», ὁ ἐργαζόμενος ἐθελοντικὰ στὸ Πρόγραμμα Βιβλιογραφίας τοῦ Κέντρου συνταξιῶχος Συντάκτης κ. Π. Μάτσης με θέμα «Περιοδικὰ Βιβλιοθήκης Κ.Ε.Ι.Ν.Ε. καὶ ὁ πρῶν Ἐρευνητὴς τοῦ Κέντρου κ. Χρ. Λοῦκος. Στὸν τόμο συνεργάζονται ἐπίσης οἱ Γ. Ἀλισανδράτος, Κατερίνα Γαρδῖκα, Μάρω Πρεβελάκη, Γ. Πρεβελάκης, Δ. Σοφιανὸς καὶ Μεν. Τουρτόγλου.

Δ. Βιβλιοθήκη

Στό αντικείμενο αυτό ἐργάσθηκε ὁ Ἐρευνητὴς τοῦ Κέντρου κ. Σωτ. Ριζᾶς. Κατέγραψε 28 βιβλία τοῦ Κέντρου καὶ 400 ἀνάτυπα τῆς Βιβλιοθήκης Πρεβελάκη. Ἀπὸ τὴν καταγραφή προέκυψαν 428 δελτία. Στό ἀντικείμενο Βιβλιοθήκη ἐργάσθηκαν καὶ οἱ φοιτητὲς Φ. Γιακουμῆς, Μαρία Γούμενου, Χριστίνα Δράκου, Ἄννα Καραγιάννη, Βάσω Κομπιλᾶκου, Χάρη Κουφάκου, καὶ Κλημεντίνη Χονταλίδου, οἱ ὁποῖοι ἐκπαιδεύθηκαν στό Κέντρο στὰ πλαίσια ΕΠΕΑΕΚ τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Οἱ φοιτητὲς εἰσήγαγαν στόν Η/Υ σὲ βάση δεδομένων στό πρόγραμμα Access, τὴν ὁποία ἐδημιούργησε ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου κ. Μαρία Σπηλιωτοπούλου, 2.052 ἐγγραφές βιβλίων ἀπὸ τὸ Δελτιοκατάλογο τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου.

Ε. Ἀρχεῖο

Συνεχίσθηκε τὸ πρόγραμμα μικροφωτογραφήσεως ξένων ἀρχείων. Ἐγινε παραγγελία μικροφωτογραφήσεως ἀρχεῖο ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, τὴν ἐπιμέλεια τῆς ὁποίας εἶχε ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου κ. Κάλλια Καλλιατάκη-Μερτικοπούλου. Ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου κ. Μαρία Σπηλιωτοπούλου κατέγραψε στό Βιβλίο Εἰσαγωγῆς Μικροταινιῶν τοῦ Κέντρου 24 μικροταινίες μὲ ἀρχεῖο ὑλικὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας (Ministère des Affaires Etrangères, Archives Diplomatiques, Nouvelle Série, Grèce τόμοι 1-28, 1897-1898), οἱ ὁποῖες εἰσήχθησαν στό Κέντρο, καὶ συνέταξε τὰ ἀντίστοιχα δελτία. Στό πρόγραμμα καταγραφῆς μικροταινιῶν ἐργάσθηκαν καὶ οἱ φοιτητὲς Φ. Γιακουμῆς, Μαρία Γούμενου, Χριστίνα Δράκου, Ἄννα Καραγιάννη, Βάσω Κομπιλᾶκου, Χάρη Κουφάκου καὶ Κλημεντίνη Χονταλίδου, οἱ ὁποῖοι ἐκπαιδεύθηκαν στό Κέντρο στὰ πλαίσια ΕΠΕΑΕΚ τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Οἱ φοιτητὲς εἰσήγαγαν στόν Η/Υ σὲ βάση δεδομένων στό πρόγραμμα Access, τὴν ὁποία ἐδημιούργησε ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου κ. Μαρία Σπηλιωτοπούλου, 3.099 ἐγγραφές ἀπὸ τὸ Δελτιοκατάλογο μικροταινιῶν τοῦ Κέντρου.

ΣΤ. Πρόταση προγράμματος στὰ πλαίσια τοῦ ΕΠΕΑΕΚ

Ἡ Ἐρευνήτρια τοῦ Κέντρου κ. Ἐλένη Γαρδῖκα-Κατσιαδάκη συνέταξε, σὲ συνεργασία μὲ τὴ Διευθύντρια κ. Ἐλένη Μπελιᾶ, τὴν πρόταση προγράμματος «Ἐκσυγχρονισμὸς τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ ΚΕΙΝΕ». Ἡ πρόταση ὑπεβλήθη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν στό Ὑπουργεῖο Παιδείας γιὰ χρηματοδότηση ἀπὸ τὸ πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ.

Ζ. Έξυπηρετήση έρευνητών

Τò Κέντρο έθεσε στή διάθεση έρευνητών πού ασχολούνται με τήν εκπόνηση διδακτορικών διατριβών ή άλλων ιστορικών και φιλολογικών μελετών χειρόγραφο και μικροφωτογραφημένο αρχειακό ύλικό. Με τò αντικείμενο αυτό ασχολείται ó Έρευνητής κ. Εύθ. Σουλογιάννης και ή Έρευνήτρια κ. Μαρία Σπηλιωτοπούλου.

Η. Άσκηση φοιτητών στα πλαίσια ΕΠΕΑΕΚ τού Τμήματος 'Ιστορίας και 'Αρχαιολογίας τού Πανεπιστημίου 'Αθηνών

Στά πλαίσια τού ως άνω ΕΠΕΑΕΚ εκπαιδεύθηκαν από τή Διευθύντρια και τούς έρευνητές τού Κέντρου 10 φοιτητές (Φ. Γιακουμής, Μαρία Γούμενου, Χριστίνα Δράκου, Άννα Καραγιάννη, Βάσω Κομπιλάκου, Χάρη Λουφάκου, 'Ικαρος Μαντούβαλος, Εύτυχία Νικολού, 'Ιω. Πεπάνης και Κλημεντίνη Χονταλίδου) κατά τούς μήνες 'Ιούλιο και Σεπτέμβριο-Νοέμβριο 1998. Οί φοιτητές εκπαιδεύθηκαν στα άντικείμενα Βιβλιογραφία, 'Αρχειακές πηγές, 'Επεξεργασία πηγών, 'Επεξεργασία δεδομένων στον Η/Υ. Στά πλαίσια τής άσκήσεώς τους οί φοιτητές έργασθηκαν, όπως έχει ήδη αναφερθεί, στο πρόγραμμα «'Επτανησιακή Προσωπογραφία», και στα άντικείμενα Βιβλιοθήκη και 'Αρχείο. 'Από τήν έργασία-άσκηση τών φοιτητών προέκυψαν 3.050 εισαγωγές στον Η/Υ προσωπογραφικού ύλικού για τò πρόγραμμα τής 'Επτανησιακής Προσωπογραφίας, 2.052 εισαγωγές βιβλίων από τò Δελτιοκατάλογο βιβλίων τού Κέντρου και 3.099 εισαγωγές από τόν άντίστοιχο Κατάλογο μικροταινιών.

Θ. Έξυπηρετήση δικτύου Η/Υ

Η Έρευνήτρια κ. 'Ελένη Γαρδίκια-Κατσιαδάκη άπασχολήθηκε με τήν επίβλεψη και επίλυση προβλημάτων λογισμικού τού δικτύου Apple Macintosh τού κτιρίου τής όδοϋ 'Αναγνωστοπούλου.

Συνοπτικά ή δραστηριότητα τού Κέντρου κατά τò διαρρεΰσαν έτος διαγράφεται ως εξής: 1. 'Επραγματοποιήθηκαν δύο εκδόσεις: ή έκδοση τού τόμου Δ' τού έργου «'Επιτομές έγγραφων τού Βρετανικού 'Υπουργείου τών 'Εξωτερικών» και ή έκδοση τού τόμου Α' τού περιοδικού τού Κέντρου. 2. Προωθήθηκαν τά έρευνητικά-έκδοτικά προγράμματα τού Κέντρου και συνεχίσθηκε τò πρόγραμμα μικροφωτογράφσεως αρχειακού ύλικού από ζένα αρχεία. 3. Προβλέπεται ότι έντός τού 1999 θά είναι έτοιμο νά παραδοθεί στο τυπογραφείο τò ύλικό δύο προγραμμάτων: «Περιγραφικός Κατάλογος τού F.O. 78» και «Χρονολόγιο τών γεγονότων πού άφορούν τήν 'Ελλάδα (1940-1944)», στόχος δέ τού Κέντρου είναι νά παραδώσει στο τυπογραφείο τόν τόμο Β' τού περιοδικού τού Κέντρου. 4. Τά αποτελέσματα από τή

συνεργασία του Κέντρου με το Τμήμα 'Ιστορίας και 'Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου 'Αθηνών στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ υπήρξαν πολύ θετικά: Το Κέντρο είχε τη δυνατότητα να προσφέρει άμεσα στους εκπαιδευμένους φοιτητές τη γνώση και την εμπειρία του σε ζητήματα του αντικειμένου του, ήτοι έρευνα, συγκρότηση αρχείου, σύνταξη βιβλιογραφίας, αξιοποίηση και έκδοση πηγών, σύνθεση, συνδέοντας με αυτόν τον τρόπο την έρευνα με την εκπαιδευτική διαδικασία. 'Η εργασία που προσέφεραν οι φοιτητές κατά την άσκησή τους στα προγράμματα Βιβλιογραφία, 'Αρχείο και 'Επτανησιακή Προσωπογραφία έβοήθησε σε ικανοποιητικό βαθμό στην προώθηση του έργου του Κέντρου.

II. Δραστηριότητα εκτός Κέντρου

'Η Διευθύντρια του Κέντρου κ. 'Ελένη Μπελιᾶ είχε τις ακόλουθες δραστηριότητες: α. 'Ελαβε μέρος στο Α' Ευρωπαϊκό Συνέδριο Νεοελληνικῶν Σπουδῶν, το οποίο συνήλθε στο Βερολίνο κατά το διάστημα 2-4 'Οκτωβρίου 1998 με θέμα ανακοινώσεως «Σύλλογοι και εκπαίδευση στο έλληνικό κράτος. 'Η περίπτωση του Συλλόγου πρὸς διάδοσιν 'Ωφελίμων Βιβλίων». β. Κατέθεσε για δημοσίευση δύο ανακοινώσεις: την ὡς ἄνω ανακοίνωση στο Συνέδριο του Βερολίνου και την ανακοίνωση με θέμα «'Η τοπική ιστοριογραφία τῆς Ζακύνθου. 'Απὸ τὸν Παναγιώτη Χιώτη στὸ Ντῆνο Κονόμο» την ὁποία εἶχε παρουσιάσει στὸ ΣΤ' Διεθνὲς Πανιώνιο Συνέδριο (Ζάκυνθος, Σεπτ. 1997). γ. 'Εξέδωσε τεκμήρια τοῦ πολέμου 1940-1941 με τίτλο «'Ημερολόγια πολέμου και ἀλληλογραφία 1940-1941», 'Αθήνα, Σύλλογος πρὸς διάδοσιν 'Ωφελίμων Βιβλίων, 1998. δ. 'Αρχισε τὴ σύνθεση μονογραφίας με τίτλο «Σύλλογος πρὸς διάδοσιν 'Ωφελίμων Βιβλίων. Διαδρομὴ μιᾶς ἑκατονταετίας, 1899-1999», ὁποία θὰ δημοσιευθεῖ τὸ 1999 στὴ σειρά τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν 'Ωφελίμων Βιβλίων ἐν ὄψει τῆς συμπληρώσεως, τὸ 1999, 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἴδρυσή του.

'Ο 'Ερευνητὴς κ. 'Αριστ. Στεργέλλης εξέδωσε ἔγγραφο τοῦ 'Αρχείου τοῦ παλαιοῦ Πλωμαρίου Λέσβου με τίτλο «Τὰ λυτὰ ἔγγραφα τοῦ 'Αρχείου τῆς Χώρας Πλωμάρι», τόμος πρῶτος, 'Αθήνα 1998.

'Η 'Ερευνήτρια κ. Κάλλια Καλλιατάκη Μερτικοπούλου εἶχε τις ακόλουθες δραστηριότητες: α. 'Ελαβε μέρος στις ἐργασίες τοῦ Συμποσίου ποῦ ὀργάνωσε ἡ ἑταιρεία Κρητικῶν 'Ιστορικῶν Μελετῶν (21-23 Αὐγ. 1998) στὸ 'Ηράκλειο με θέμα «'Η τελευταία φάση τοῦ Κρητικοῦ Ζητήματος». β. 'Εδημοσίευσε ἄρθρο με τίτλο «Literacy and unredeemed peasants. Late 19th century rural Crete faces education» στὸν τόμο Greek Society in the Making, 1863-1913. Realities, Symbols and Visions, ed. Philip Carabott, στὴ σειρά Variorum Publications of the

Centre for Hellenic Studies, Publications 3 του King's College, London (Ashgate Publishing). γ. 'Ασχολήθηκε με τη σύνθεση μονογραφίας με θέμα «Τὸ λόγιον Ἡράκλειου, 1850-1880». Θὰ δημοσιευθεῖ στὴ σειρά δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρείας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν.

Ὁ Ἐρευνητὴς κ. Εὐθ. Σουλογιάννης εἶχε τὶς ἀκόλουθες δραστηριότητες: α. Ἐλαβε μέρος σὲ δύο ἐπιστημονικὰ συνέδρια. Στὸ πρῶτο ποὺ ὀργάνωσε τὸ Πανεπιστήμιο La Trobe στὴ Μελβούρνη ἔκανε ἀνακοίνωση με θέμα «Τὸ μέλλον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στὰ πανεπιστήμια τῆς Αὐστραλίας, τὰ ἑλληνικὰ κολλέγια καὶ σχολεῖα τῆς χώρας αὐτῆς». Στὸ δεύτερο με τίτλο Α' Εὐρωπαϊκὸ Συνέδριο Νεοελληνικῶν Σπουδῶν», τὸ ὁποῖο συνῆλθε στὸ Βερολῖνο (2-4 Ὀκτ. 1998) ἔκανε ἀνακοίνωση με θέμα «Οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα στὴν Αἴγυπτο καὶ πάλι στὴν πατρίδα καὶ σὲ ἄλλα μέρη τῆς γῆς». β. Ἐχει καταθέσει γιὰ δημοσίευση τρία ἄρθρα με ἀντικείμενο τὸν Ἑλληνισμό τῆς Αἰγύπτου. γ. Ἐχει ἀρχίσει ἢ ἐκτύπωση αὐτοτελοῦς δημοσιεύματός του με τίτλο «Ἀντώνης Μπενάκης. Ἐνας εὐπατρίδης (1873-1954)». δ. Ἐκανε δύο ὁμιλίες, τὴ μία σὲ σεμινάριο τοῦ Πανεπιστημίου La Trobe στὴ Μελβούρνη με θέμα «Ρήγας Βελεστινλῆς. Ἐνας Πρόδρομος τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας», καὶ τὴ δεύτερη στὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο Δελφῶν με θέμα «Ἀπόφοιτοι τοῦ Ἀβερωφείου ἐκπαιδευτικοὶ καὶ ἐν γένει ἐπιστήμονες, κατόπιν ἐπαγγελματικῶν προσανατολισμῶν». ε. Μετέσχε σὲ ἐπιτροπὲς γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ἀναβίωσης τοῦ ιδρύματος Bibliotheca Alexandrina. στ. Συνέχισε τὴ συνεργασία του στὸ ΕΛΙΑ στὸ πρόγραμμα γιὰ τὸν Ἑλληνισμό τῆς Αἰγύπτου.

Ἡ Ἐρευνητριά κ. Ἐλένη Γαρδία Κατσιαδάκη εἶχε τὶς ἀκόλουθες δραστηριότητες: α. Ἐλαβε μέρος στὸ Συμπόσιο ποὺ ὀργάνωσε, στὸ Ἡράκλειο Κρήτης στὶς 21-23 Αὐγούστου 1998, ἡ Ἑταιρεία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν γιὰ τὴν τελευταία φάση τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος, με ἀνακοίνωση με τίτλο «Ὁ Στέφανος Δραγούμης καὶ τὸ Κρητικὸ ζήτημα». Ἐλαβε ἐπίσης μέρος στὴν καταληκτικὴ συζήτηση στρογγυλῆς τράπεζας τοῦ ἴδιου συμποσίου, ἡ ὁποία εἶχε τὸ γενικὸ τίτλο «Ἐπαναστασιακοὶ τῶν Κρητικῶν Ἐπαναστάσεων». β. Ἐξέδωσε τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Λ. Παρασκευόπουλου με τίτλο «Λεωνίδας Παρασκευόπουλος, Βαλκανικοὶ Πόλεμοι 1912-1913, Ἐπιστολὲς πρὸς τὴ σύζυγό του Κούλα», Ἀθήνα, Καστανιώτης, 1998. γ. Συνέχισε τὴν ἔρευνα στὸ ἀρχεῖο τῆς οἰκογενείας Βαλαωρίτη γιὰ τὴ σύνταξη τῆς βιογραφίας τοῦ Ἰωάννη Βαλαωρίτη. δ. Ἀρχισε τὴ συλλογὴ καὶ μελέτη τοῦ ἀρχαίου ὕλικου καὶ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας γιὰ τὴ σύνταξη ἀρθροῦ με θέμα τὸ δουλεμπόριο καὶ τὸν Φιλελληνισμό κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, προκειμένου νὰ δημοσιευθεῖ στὸ δεύτερο τόμο τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Κέντρου.

Ἡ Ἐρευνήτρια κ. Μαρία Σπηλιωτοπούλου ἀσχολήθηκε μὲ τὰ ἀκόλουθα ἀντικείμενα: α. Συνέχισε τὴν ἐπεξεργασία καὶ συγγραφή τῆς διατριβῆς της γιὰ τὴ Σαντορίνη (17ος-19ος αἰ.) μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Καθηγητῆ κ. Σπύρου Ἀσδραχᾶ στὸ Πανεπιστήμιο Paris I - Sorbonne· β. Ἐγραψε τὴ βιβλιοκρισία: «Ρίκυ Βὰν Μπούσχοτεν, Ἀνάποδα Χρόνια: Συλλογικὴ μνήμη καὶ ἱστορία στὸ Ζιάκα Γρεβενῶν (1900-1950)». Ἡ βιβλιοκρισία κατετέθη γιὰ δημοσίευση στὸν ὑπὸ ἔκδοση τόμ. 20 τοῦ περιοδικοῦ Μνήμων.

Ἡ ἀπεσπασμένη ἀπὸ τὴ Μ.Ε. στὸ Κέντρο κ. Ἐλισάβετ Κοντογιώργη εἶχε τὶς ἀκόλουθες δραστηριότητες: α. Ἐλαβε μέρος σὲ δύο διεθνῆ ἐπιστημονικὰ συνέδρια: Τὸ πρῶτο, τὸ ὁποῖο διοργάνωσε τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ὁξφόρδης (Ὁξφόρδη, 17-20 Σεπτ. 1998), εἶχε θέμα τὴν «Ἑπιπορευτικὴ ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας: Ἐκτίμηση τῶν συνεπειῶν τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, 1923». Ἡ κ. Κοντογιώργη ἔκανε ἀνακοίνωση μὲ θέμα «Edonomic and Social Consequences of Refugee Resettlement in Northern Greece» (Οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς συνέπειες ἀπὸ τὴν ἐγκατάσταση τῶν προσφύγων στὴ Βόρεια Ἑλλάδα). Στὸ δεύτερο συνέδριο μὲ τίτλο «Α' Εὐρωπαϊκὸ Συνέδριο Νεοελληνικῶν Σπουδῶν» (Βερολῖνο 2-4 Ὀκτ. 1998) ἡ κ. Κοντογιώργη ἔκανε ἀνακοίνωση μὲ θέμα «Ἡ ὑποδοχὴ τῶν προσφύγων τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς στὴ Μακεδονία κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Μεσοπολέμου». β. Ἐκανε ἀνακοίνωση στὴν Ἑταιρεία Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ μὲ θέμα «Πρόσφυγες, Ἀγροτικὴ Μεταρρύθμιση καὶ Μειονότητες στὴ Μακεδονία τοῦ Μεσοπολέμου». γ. Ἀρχισε ἔρευνα μὲ θέμα τὴν περιθαλψὴ τῶν ὄρφανῶν καὶ μάλιστα τῶν προσφυγοπαίδων.

Ἡ Διευθύντρια

Ἐλένη Μπελιᾶ